

SBÍRKA MEZINÁRODNÍCH SMLUV

ČESKÁ REPUBLIKA

Částka 22

Rozeslána dne 22. července 2016

Cena Kč 113,–

O B S A H:

36. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí o sjednání Nagojského protokolu o přístupu ke genetickým zdrojům a spravedlivém a rovnocenném sdílení přínosů plynoucích z jejich využívání k Úmluvě o biologické rozmanitosti
-

36**SDĚLENÍ****Ministerstva zahraničních věcí**

Ministerstvo zahraničních věcí sděluje, že dne 29. října 2010 byl v Nagoji přijat Nagojský protokol o přístupu ke genetickým zdrojům a spravedlivém a rovnocenném sdílení přínosů plynoucích z jejich využívání k Úmluvě o biologické rozmanitosti¹⁾.

Jménem České republiky byl Protokol podepsán v New Yorku dne 23. června 2011.

S Protokolem vyslovil souhlas Parlament České republiky a prezident republiky jej ratifikoval. Ratifikační listina České republiky byla uložena u generálního tajemníka Organizace spojených národů, depozitáře Protokolu, dne 6. května 2016.

Protokol vstoupil v platnost na základě svého článku 33 odst. 1 dne 12. října 2014. Pro Českou republiku vstupuje v platnost podle odstavce 2 téhož článku dne 4. srpna 2016.

Anglické znění Protokolu a jeho překlad do českého jazyka se vyhláší současně.

¹⁾ Úmluva o biologické rozmanitosti, přijatá v Rio de Janeiro dne 5. června 1992, byla vyhlášena pod č. 134/1999 Sb.

**NAGOYA PROTOCOL ON ACCESS TO GENETIC RESOURCES AND
THE FAIR AND EQUITABLE SHARING OF BENEFITS ARISING
FROM THEIR UTILIZATION TO THE CONVENTION ON
BIOLOGICAL DIVERSITY**

The Parties to this Protocol,

Being Parties to the Convention on Biological Diversity, hereinafter referred to as “the Convention”,

Recalling that the fair and equitable sharing of benefits arising from the utilization of genetic resources is one of three core objectives of the Convention, and *recognizing* that this Protocol pursues the implementation of this objective within the Convention,

Reaffirming the sovereign rights of States over their natural resources and according to the provisions of the Convention,

Recalling further Article 15 of the Convention,

Recognizing the important contribution to sustainable development made by technology transfer and cooperation to build research and innovation capacities for adding value to genetic resources in developing countries, in accordance with Articles 16 and 19 of the Convention,

Recognizing that public awareness of the economic value of ecosystems and biodiversity and the fair and equitable sharing of this economic value with the custodians of biodiversity are key incentives for the conservation of biological diversity and the sustainable use of its components,

Acknowledging the potential role of access and benefit-sharing to contribute to the conservation and sustainable use of biological diversity, poverty eradication and environmental sustainability and thereby contributing to achieving the Millennium Development Goals,

Acknowledging the linkage between access to genetic resources and the fair and equitable sharing of benefits arising from the utilization of such resources,

Recognizing the importance of providing legal certainty with respect to access to genetic resources and the fair and equitable sharing of benefits arising from their utilization,

Further recognizing the importance of promoting equity and fairness in negotiation of mutually agreed terms between providers and users of genetic resources,

Recognizing also the vital role that women play in access and benefit-sharing and *affirming* the need for the full participation of women at all levels of policy-making and implementation for biodiversity conservation,

Determined to further support the effective implementation of the access and benefit-sharing provisions of the Convention,

Recognizing that an innovative solution is required to address the fair and equitable sharing of benefits derived from the utilization of genetic resources and traditional knowledge associated with genetic resources that occur in transboundary situations or for which it is not possible to grant or obtain prior informed consent,

Recognizing the importance of genetic resources to food security, public health, biodiversity conservation, and the mitigation of and adaptation to climate change,

Recognizing the special nature of agricultural biodiversity, its distinctive features and problems needing distinctive solutions,

Recognizing the interdependence of all countries with regard to genetic resources for food and agriculture as well as their special nature and importance for achieving food security worldwide and for sustainable development of agriculture in the context of poverty alleviation and climate change and acknowledging the fundamental role of the International Treaty on Plant Genetic Resources for Food and Agriculture and the FAO Commission on Genetic Resources for Food and Agriculture in this regard,

Mindful of the International Health Regulations (2005) of the World Health Organization and the importance of ensuring access to human pathogens for public health preparedness and response purposes,

Acknowledging ongoing work in other international forums relating to access and benefit-sharing,

Recalling the Multilateral System of Access and Benefit-sharing established under the International Treaty on Plant Genetic Resources for Food and Agriculture developed in harmony with the Convention,

Recognizing that international instruments related to access and benefit-sharing should be mutually supportive with a view to achieving the objectives of the Convention,

Recalling the relevance of Article 8(j) of the Convention as it relates to traditional knowledge associated with genetic resources and the fair and equitable sharing of benefits arising from the utilization of such knowledge,

Noting the interrelationship between genetic resources and traditional knowledge, their inseparable nature for indigenous and local communities, the importance of the traditional knowledge for the conservation of biological diversity and the sustainable use of its components, and for the sustainable livelihoods of these communities,

Recognizing the diversity of circumstances in which traditional knowledge associated with genetic resources is held or owned by indigenous and local communities,

Mindful that it is the right of indigenous and local communities to identify the rightful holders of their traditional knowledge associated with genetic resources, within their communities,

Further recognizing the unique circumstances where traditional knowledge associated with genetic resources is held in countries, which may be oral, documented or in other forms, reflecting a rich cultural heritage relevant for conservation and sustainable use of biological diversity,

Noting the United Nations Declaration on the Rights of Indigenous Peoples, and

Affirming that nothing in this Protocol shall be construed as diminishing or extinguishing the existing rights of indigenous and local communities,

Have agreed as follows:

ARTICLE 1

OBJECTIVE

The objective of this Protocol is the fair and equitable sharing of the benefits arising from the utilization of genetic resources, including by appropriate access to genetic resources and by appropriate transfer of relevant technologies, taking into account all rights over those resources and to

technologies, and by appropriate funding, thereby contributing to the conservation of biological diversity and the sustainable use of its components.

ARTICLE 2

USE OF TERMS

The terms defined in Article 2 of the Convention shall apply to this Protocol. In addition, for the purposes of this Protocol:

(a) “Conference of the Parties” means the Conference of the Parties to the Convention;

(b) “Convention” means the Convention on Biological Diversity;

(c) “Utilization of genetic resources” means to conduct research and development on the genetic and/or biochemical composition of genetic resources, including through the application of biotechnology as defined in Article 2 of the Convention;

(d) “Biotechnology” as defined in Article 2 of the Convention means any technological application that uses biological systems, living organisms, or derivatives thereof, to make or modify products or processes for specific use;

(e) “Derivative” means a naturally occurring biochemical compound resulting from the genetic expression or metabolism of biological or genetic resources, even if it does not contain functional units of heredity.

ARTICLE 3

SCOPE

This Protocol shall apply to genetic resources within the scope of Article 15 of the Convention and to the benefits arising from the utilization of such resources. This Protocol shall also apply to traditional knowledge associated with genetic resources within the scope of the Convention and to the benefits arising from the utilization of such knowledge.

ARTICLE 4

RELATIONSHIP WITH INTERNATIONAL AGREEMENTS AND INSTRUMENTS

1. The provisions of this Protocol shall not affect the rights and obligations of any Party deriving from any existing international agreement, except where the exercise of those rights and obligations would cause a serious damage or threat to biological diversity. This paragraph is not intended to create a hierarchy between this Protocol and other international instruments.
2. Nothing in this Protocol shall prevent the Parties from developing and implementing other relevant international agreements, including other specialized access and benefit-sharing agreements, provided that they are supportive of and do not run counter to the objectives of the Convention and this Protocol.
3. This Protocol shall be implemented in a mutually supportive manner with other international instruments relevant to this Protocol. Due regard should be paid to useful and relevant ongoing work or practices under such international instruments and relevant international organizations, provided that they are supportive of and do not run counter to the objectives of the Convention and this Protocol.
4. This Protocol is the instrument for the implementation of the access and benefit-sharing provisions of the Convention. Where a specialized international access and benefit-sharing instrument applies that is consistent with, and does not run counter to the objectives of the Convention and this Protocol, this Protocol does not apply for the Party or Parties to the specialized instrument in respect of the specific genetic resource covered by and for the purpose of the specialized instrument.

ARTICLE 5

FAIR AND EQUITABLE BENEFIT-SHARING

1. In accordance with Article 15, paragraphs 3 and 7 of the Convention, benefits arising from the utilization of genetic resources as well as subsequent applications and commercialization shall be shared in a fair and equitable way with the Party providing such resources that is the country of origin of such resources or a Party that has acquired the genetic resources in accordance with the Convention. Such sharing shall be upon mutually agreed terms.

2. Each Party shall take legislative, administrative or policy measures, as appropriate, with the aim of ensuring that benefits arising from the utilization of genetic resources that are held by indigenous and local communities, in accordance with domestic legislation regarding the established rights of these indigenous and local communities over these genetic resources, are shared in a fair and equitable way with the communities concerned, based on mutually agreed terms.
3. To implement paragraph 1. above, each Party shall take legislative, administrative or policy measures, as appropriate.
4. Benefits may include monetary and non-monetary benefits, including but not limited to those listed in the Annex.
5. Each Party shall take legislative, administrative or policy measures, as appropriate, in order that the benefits arising from the utilization of traditional knowledge associated with genetic resources are shared in a fair and equitable way with indigenous and local communities holding such knowledge. Such sharing shall be upon mutually agreed terms.

ARTICLE 6

ACCESS TO GENETIC RESOURCES

1. In the exercise of sovereign rights over natural resources, and subject to domestic access and benefit-sharing legislation or regulatory requirements, access to genetic resources for their utilization shall be subject to the prior informed consent of the Party providing such resources that is the country of origin of such resources or a Party that has acquired the genetic resources in accordance with the Convention, unless otherwise determined by that Party.
2. In accordance with domestic law, each Party shall take measures, as appropriate, with the aim of ensuring that the prior informed consent or approval and involvement of indigenous and local communities is obtained for access to genetic resources where they have the established right to grant access to such resources.
3. Pursuant to paragraph 1 above, each Party requiring prior informed consent shall take the necessary legislative, administrative or policy measures, as appropriate, to:
 - (a) Provide for legal certainty, clarity and transparency of their domestic access and benefit-sharing legislation or regulatory requirements;

(b) Provide for fair and non-arbitrary rules and procedures on accessing genetic resources;

(c) Provide information on how to apply for prior informed consent;

(d) Provide for a clear and transparent written decision by a competent national authority, in a cost-effective manner and within a reasonable period of time;

(e) Provide for the issuance at the time of access of a permit or its equivalent as evidence of the decision to grant prior informed consent and of the establishment of mutually agreed terms, and notify the Access and Benefit-sharing Clearing-House accordingly;

(f) Where applicable, and subject to domestic legislation, set out criteria and/or processes for obtaining prior informed consent or approval and involvement of indigenous and local communities for access to genetic resources; and

(g) Establish clear rules and procedures for requiring and establishing mutually agreed terms. Such terms shall be set out in writing and may include, *inter alia*:

(i) A dispute settlement clause;

(ii) Terms on benefit-sharing, including in relation to intellectual property rights;

(iii) Terms on subsequent third-party use, if any; and

(iv) Terms on changes of intent, where applicable.

ARTICLE 7

ACCESS TO TRADITIONAL KNOWLEDGE ASSOCIATED WITH GENETIC RESOURCES

In accordance with domestic law, each Party shall take measures, as appropriate, with the aim of ensuring that traditional knowledge associated with genetic resources that is held by indigenous and local communities is accessed with the prior and informed consent or approval and involvement of these indigenous and local communities, and that mutually agreed terms have been established.

ARTICLE 8

SPECIAL CONSIDERATIONS

In the development and implementation of its access and benefit-sharing legislation or regulatory requirements, each Party shall:

(a) Create conditions to promote and encourage research which contributes to the conservation and sustainable use of biological diversity, particularly in developing countries, including through simplified measures on access for non-commercial research purposes, taking into account the need to address a change of intent for such research;

(b) Pay due regard to cases of present or imminent emergencies that threaten or damage human, animal or plant health, as determined nationally or internationally. Parties may take into consideration the need for expeditious access to genetic resources and expeditious fair and equitable sharing of benefits arising out of the use of such genetic resources, including access to affordable treatments by those in need, especially in developing countries;

(c) Consider the importance of genetic resources for food and agriculture and their special role for food security.

ARTICLE 9

CONTRIBUTION TO CONSERVATION AND SUSTAINABLE USE

The Parties shall encourage users and providers to direct benefits arising from the utilization of genetic resources towards the conservation of biological diversity and the sustainable use of its components.

ARTICLE 10

GLOBAL MULTILATERAL BENEFIT-SHARING MECHANISM

Parties shall consider the need for and modalities of a global multilateral benefit-sharing mechanism to address the fair and equitable sharing of benefits derived from the utilization of genetic resources and traditional knowledge associated with genetic resources that occur in transboundary situations or for which it is not possible to grant or obtain prior informed consent. The benefits shared by users of genetic resources and traditional knowledge associated with genetic resources through this mechanism shall be used to support the conservation of biological diversity and the sustainable use of its components globally.

ARTICLE 11

TRANSBOUNDARY COOPERATION

1. In instances where the same genetic resources are found *in situ* within the territory of more than one Party, those Parties shall endeavour to cooperate, as appropriate, with the involvement of indigenous and local communities concerned, where applicable, with a view to implementing this Protocol.
2. Where the same traditional knowledge associated with genetic resources is shared by one or more indigenous and local communities in several Parties, those Parties shall endeavour to cooperate, as appropriate, with the involvement of the indigenous and local communities concerned, with a view to implementing the objective of this Protocol.

ARTICLE 12

TRADITIONAL KNOWLEDGE ASSOCIATED WITH GENETIC RESOURCES

1. In implementing their obligations under this Protocol, Parties shall in accordance with domestic law take into consideration indigenous and local communities' customary laws, community protocols and procedures, as applicable, with respect to traditional knowledge associated with genetic resources.
2. Parties, with the effective participation of the indigenous and local communities concerned, shall establish mechanisms to inform potential users of traditional knowledge associated with genetic resources about their obligations, including measures as made available through the Access and Benefit-sharing Clearing-House for access to and fair and equitable sharing of benefits arising from the utilization of such knowledge.
3. Parties shall endeavour to support, as appropriate, the development by indigenous and local communities, including women within these communities, of:
 - (a) Community protocols in relation to access to traditional knowledge associated with genetic resources and the fair and equitable sharing of benefits arising out of the utilization of such knowledge;
 - (b) Minimum requirements for mutually agreed terms to secure the fair and equitable sharing of benefits arising from the utilization of traditional knowledge associated with genetic resources; and

(c) Model contractual clauses for benefit-sharing arising from the utilization of traditional knowledge associated with genetic resources.

4. Parties, in their implementation of this Protocol, shall, as far as possible, not restrict the customary use and exchange of genetic resources and associated traditional knowledge within and amongst indigenous and local communities in accordance with the objectives of the Convention.

ARTICLE 13

NATIONAL FOCAL POINTS AND COMPETENT NATIONAL AUTHORITIES

1. Each Party shall designate a national focal point on access and benefit-sharing. The national focal point shall make information available as follows:

(a) For applicants seeking access to genetic resources, information on procedures for obtaining prior informed consent and establishing mutually agreed terms, including benefit-sharing;

(b) For applicants seeking access to traditional knowledge associated with genetic resources, where possible, information on procedures for obtaining prior informed consent or approval and involvement, as appropriate, of indigenous and local communities and establishing mutually agreed terms including benefit-sharing; and

(c) Information on competent national authorities, relevant indigenous and local communities and relevant stakeholders.

The national focal point shall be responsible for liaison with the Secretariat.

2. Each Party shall designate one or more competent national authorities on access and benefit-sharing. Competent national authorities shall, in accordance with applicable national legislative, administrative or policy measures, be responsible for granting access or, as applicable, issuing written evidence that access requirements have been met and be responsible for advising on applicable procedures and requirements for obtaining prior informed consent and entering into mutually agreed terms.

3. A Party may designate a single entity to fulfil the functions of both focal point and competent national authority.

4. Each Party shall, no later than the date of entry into force of this Protocol for it, notify the Secretariat of the contact information of its national

focal point and its competent national authority or authorities. Where a Party designates more than one competent national authority, it shall convey to the Secretariat, with its notification thereof, relevant information on the respective responsibilities of those authorities. Where applicable, such information shall, at a minimum, specify which competent authority is responsible for the genetic resources sought. Each Party shall forthwith notify the Secretariat of any changes in the designation of its national focal point or in the contact information or responsibilities of its competent national authority or authorities.

5. The Secretariat shall make information received pursuant to paragraph 4 above available through the Access and Benefit-sharing Clearing-House.

ARTICLE 14

THE ACCESS AND BENEFIT-SHARING CLEARING-HOUSE AND INFORMATION SHARING

1. An Access and Benefit-sharing Clearing-House is hereby established as part of the clearing-house mechanism under Article 18, paragraph 3, of the Convention. It shall serve as a means for sharing of information related to access and benefit-sharing. In particular, it shall provide access to information made available by each Party relevant to the implementation of this Protocol.

2. Without prejudice to the protection of confidential information, each Party shall make available to the Access and Benefit-sharing Clearing-House any information required by this Protocol, as well as information required pursuant to the decisions taken by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol. The information shall include:

(a) Legislative, administrative and policy measures on access and benefit-sharing;

(b) Information on the national focal point and competent national authority or authorities; and

(c) Permits or their equivalent issued at the time of access as evidence of the decision to grant prior informed consent and of the establishment of mutually agreed terms.

3. Additional information, if available and as appropriate, may include:

(a) Relevant competent authorities of indigenous and local communities, and information as so decided;

- (b) Model contractual clauses;
- (c) Methods and tools developed to monitor genetic resources; and
- (d) Codes of conduct and best practices.

4. The modalities of the operation of the Access and Benefit-sharing Clearing-House, including reports on its activities, shall be considered and decided upon by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol at its first meeting, and kept under review thereafter.

ARTICLE 15

COMPLIANCE WITH DOMESTIC LEGISLATION OR REGULATORY REQUIREMENTS ON ACCESS AND BENEFIT-SHARING

1. Each Party shall take appropriate, effective and proportionate legislative, administrative or policy measures to provide that genetic resources utilized within its jurisdiction have been accessed in accordance with prior informed consent and that mutually agreed terms have been established, as required by the domestic access and benefit-sharing legislation or regulatory requirements of the other Party.
2. Parties shall take appropriate, effective and proportionate measures to address situations of non-compliance with measures adopted in accordance with paragraph 1 above.
3. Parties shall, as far as possible and as appropriate, cooperate in cases of alleged violation of domestic access and benefit-sharing legislation or regulatory requirements referred to in paragraph 1 above.

ARTICLE 16

COMPLIANCE WITH DOMESTIC LEGISLATION OR REGULATORY REQUIREMENTS ON ACCESS AND BENEFIT- SHARING FOR TRADITIONAL KNOWLEDGE ASSOCIATED WITH GENETIC RESOURCES

1. Each Party shall take appropriate, effective and proportionate legislative, administrative or policy measures, as appropriate, to provide that traditional knowledge associated with genetic resources utilized within their jurisdiction has been accessed in accordance with prior informed consent or approval and involvement of indigenous and local communities and that

mutually agreed terms have been established, as required by domestic access and benefit-sharing legislation or regulatory requirements of the other Party where such indigenous and local communities are located.

2. Each Party shall take appropriate, effective and proportionate measures to address situations of non-compliance with measures adopted in accordance with paragraph 1 above.

3. Parties shall, as far as possible and as appropriate, cooperate in cases of alleged violation of domestic access and benefit-sharing legislation or regulatory requirements referred to in paragraph 1 above.

ARTICLE 17

MONITORING THE UTILIZATION OF GENETIC RESOURCES

1. To support compliance, each Party shall take measures, as appropriate, to monitor and to enhance transparency about the utilization of genetic resources. Such measures shall include:

(a) The designation of one or more checkpoints, as follows:

- (i) Designated checkpoints would collect or receive, as appropriate, relevant information related to prior informed consent, to the source of the genetic resource, to the establishment of mutually agreed terms, and/or to the utilization of genetic resources, as appropriate;
- (ii) Each Party shall, as appropriate and depending on the particular characteristics of a designated checkpoint, require users of genetic resources to provide the information specified in the above paragraph at a designated checkpoint. Each Party shall take appropriate, effective and proportionate measures to address situations of non-compliance;
- (iii) Such information, including from internationally recognized certificates of compliance where they are available, will, without prejudice to the protection of confidential information, be provided to relevant national authorities, to the Party providing prior informed consent and to the Access and Benefit-sharing Clearing-House, as appropriate;

- (iv) Checkpoints must be effective and should have functions relevant to implementation of this subparagraph (a). They should be relevant to the utilization of genetic resources, or to the collection of relevant information at, *inter alia*, any stage of research, development, innovation, pre-commercialization or commercialization.

(b) Encouraging users and providers of genetic resources to include provisions in mutually agreed terms to share information on the implementation of such terms, including through reporting requirements; and

(c) Encouraging the use of cost-effective communication tools and systems.

2. A permit or its equivalent issued in accordance with Article 6, paragraph 3 (e) and made available to the Access and Benefit-sharing Clearing-House, shall constitute an internationally recognized certificate of compliance.

3. An internationally recognized certificate of compliance shall serve as evidence that the genetic resource which it covers has been accessed in accordance with prior informed consent and that mutually agreed terms have been established, as required by the domestic access and benefit-sharing legislation or regulatory requirements of the Party providing prior informed consent.

4. The internationally recognized certificate of compliance shall contain the following minimum information when it is not confidential:

- (a) Issuing authority;
- (b) Date of issuance;
- (c) The provider;
- (d) Unique identifier of the certificate;
- (e) The person or entity to whom prior informed consent was granted;
- (f) Subject-matter or genetic resources covered by the certificate;
- (g) Confirmation that mutually agreed terms were established;

- (h) Confirmation that prior informed consent was obtained; and
- (i) Commercial and/or non-commercial use.

ARTICLE 18

COMPLIANCE WITH MUTUALLY AGREED TERMS

1. In the implementation of Article 6, paragraph 3 (g) (i) and Article 7, each Party shall encourage providers and users of genetic resources and/or traditional knowledge associated with genetic resources to include provisions in mutually agreed terms to cover, where appropriate, dispute resolution including:

- (a) The jurisdiction to which they will subject any dispute resolution processes;

- (b) The applicable law; and/or

- (c) Options for alternative dispute resolution, such as mediation or arbitration.

2. Each Party shall ensure that an opportunity to seek recourse is available under their legal systems, consistent with applicable jurisdictional requirements, in cases of disputes arising from mutually agreed terms.

3. Each Party shall take effective measures, as appropriate, regarding:

- (a) Access to justice; and

- (b) The utilization of mechanisms regarding mutual recognition and enforcement of foreign judgments and arbitral awards.

4. The effectiveness of this article shall be reviewed by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol in accordance with Article 31 of this Protocol.

ARTICLE 19

MODEL CONTRACTUAL CLAUSES

1. Each Party shall encourage, as appropriate, the development, update and use of sectoral and cross-sectoral model contractual clauses for mutually agreed terms.

2. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall periodically take stock of the use of sectoral and cross-sectoral model contractual clauses.

ARTICLE 20

CODES OF CONDUCT, GUIDELINES AND BEST PRACTICES AND/OR STANDARDS

1. Each Party shall encourage, as appropriate, the development, update and use of voluntary codes of conduct, guidelines and best practices and/or standards in relation to access and benefit-sharing.
2. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall periodically take stock of the use of voluntary codes of conduct, guidelines and best practices and/or standards and consider the adoption of specific codes of conduct, guidelines and best practices and/or standards.

ARTICLE 21

AWARENESS-RAISING

Each Party shall take measures to raise awareness of the importance of genetic resources and traditional knowledge associated with genetic resources, and related access and benefit-sharing issues. Such measures may include, *inter alia*:

- (a) Promotion of this Protocol, including its objective;
- (b) Organization of meetings of indigenous and local communities and relevant stakeholders;
- (c) Establishment and maintenance of a help desk for indigenous and local communities and relevant stakeholders;
- (d) Information dissemination through a national clearing-house;
- (e) Promotion of voluntary codes of conduct, guidelines and best practices and/or standards in consultation with indigenous and local communities and relevant stakeholders;
- (f) Promotion of, as appropriate, domestic, regional and international exchanges of experience;

(g) Education and training of users and providers of genetic resources and traditional knowledge associated with genetic resources about their access and benefit-sharing obligations;

(h) Involvement of indigenous and local communities and relevant stakeholders in the implementation of this Protocol; and

(i) Awareness-raising of community protocols and procedures of indigenous and local communities.

ARTICLE 22

CAPACITY

1. The Parties shall cooperate in the capacity-building, capacity development and strengthening of human resources and institutional capacities to effectively implement this Protocol in developing country Parties, in particular the least developed countries and small island developing States among them, and Parties with economies in transition, including through existing global, regional, subregional and national institutions and organizations. In this context, Parties should facilitate the involvement of indigenous and local communities and relevant stakeholders, including non-governmental organizations and the private sector.

2. The need of developing country Parties, in particular the least developed countries and small island developing States among them, and Parties with economies in transition for financial resources in accordance with the relevant provisions of the Convention shall be taken fully into account for capacity-building and development to implement this Protocol.

3. As a basis for appropriate measures in relation to the implementation of this Protocol, developing country Parties, in particular the least developed countries and small island developing States among them, and Parties with economies in transition should identify their national capacity needs and priorities through national capacity self-assessments. In doing so, such Parties should support the capacity needs and priorities of indigenous and local communities and relevant stakeholders, as identified by them, emphasizing the capacity needs and priorities of women.

4. In support of the implementation of this Protocol, capacity-building and development may address, *inter alia*, the following key areas:

(a) Capacity to implement, and to comply with the obligations of, this Protocol;

- (b) Capacity to negotiate mutually agreed terms;
- (c) Capacity to develop, implement and enforce domestic legislative, administrative or policy measures on access and benefit-sharing; and
- (d) Capacity of countries to develop their endogenous research capabilities to add value to their own genetic resources.

5. Measures in accordance with paragraphs 1 to 4 above may include, *inter alia*:

- (a) Legal and institutional development;
- (b) Promotion of equity and fairness in negotiations, such as training to negotiate mutually agreed terms;
- (c) The monitoring and enforcement of compliance;
- (d) Employment of best available communication tools and Internet-based systems for access and benefit-sharing activities;
- (e) Development and use of valuation methods;
- (f) Bioprospecting, associated research and taxonomic studies;
- (g) Technology transfer, and infrastructure and technical capacity to make such technology transfer sustainable;
- (h) Enhancement of the contribution of access and benefit-sharing activities to the conservation of biological diversity and the sustainable use of its components;
- (i) Special measures to increase the capacity of relevant stakeholders in relation to access and benefit-sharing; and
- (j) Special measures to increase the capacity of indigenous and local communities with emphasis on enhancing the capacity of women within those communities in relation to access to genetic resources and/or traditional knowledge associated with genetic resources.

6. Information on capacity-building and development initiatives at national, regional and international levels, undertaken in accordance with paragraphs 1 to 5 above, should be provided to the Access and Benefit-sharing

Clearing-House with a view to promoting synergy and coordination on capacity-building and development for access and benefit-sharing.

ARTICLE 23

TECHNOLOGY TRANSFER, COLLABORATION AND COOPERATION

In accordance with Articles 15, 16, 18 and 19 of the Convention, the Parties shall collaborate and cooperate in technical and scientific research and development programmes, including biotechnological research activities, as a means to achieve the objective of this Protocol. The Parties undertake to promote and encourage access to technology by, and transfer of technology to, developing country Parties, in particular the least developed countries and small island developing States among them, and Parties with economies in transition, in order to enable the development and strengthening of a sound and viable technological and scientific base for the attainment of the objectives of the Convention and this Protocol. Where possible and appropriate such collaborative activities shall take place in and with a Party or the Parties providing genetic resources that is the country or are the countries of origin of such resources or a Party or Parties that have acquired the genetic resources in accordance with the Convention.

ARTICLE 24

NON-PARTIES

The Parties shall encourage non-Parties to adhere to this Protocol and to contribute appropriate information to the Access and Benefit-sharing Clearing-House.

ARTICLE 25

FINANCIAL MECHANISM AND RESOURCES

1. In considering financial resources for the implementation of this Protocol, the Parties shall take into account the provisions of Article 20 of the Convention.
2. The financial mechanism of the Convention shall be the financial mechanism for this Protocol.
3. Regarding the capacity-building and development referred to in Article 22 of this Protocol, the Conference of the Parties serving as the

meeting of the Parties to this Protocol, in providing guidance with respect to the financial mechanism referred to in paragraph 2 above, for consideration by the Conference of the Parties, shall take into account the need of developing country Parties, in particular the least developed countries and small island developing States among them, and of Parties with economies in transition, for financial resources, as well as the capacity needs and priorities of indigenous and local communities, including women within these communities.

4. In the context of paragraph 1 above, the Parties shall also take into account the needs of the developing country Parties, in particular the least developed countries and small island developing States among them, and of the Parties with economies in transition, in their efforts to identify and implement their capacity-building and development requirements for the purposes of the implementation of this Protocol.

5. The guidance to the financial mechanism of the Convention in relevant decisions of the Conference of the Parties, including those agreed before the adoption of this Protocol, shall apply, *mutatis mutandis*, to the provisions of this Article.

6. The developed country Parties may also provide, and the developing country Parties and the Parties with economies in transition avail themselves of, financial and other resources for the implementation of the provisions of this Protocol through bilateral, regional and multilateral channels.

ARTICLE 26

CONFERENCE OF THE PARTIES SERVING AS THE MEETING OF THE PARTIES TO THIS PROTOCOL

1. The Conference of the Parties shall serve as the meeting of the Parties to this Protocol.

2. Parties to the Convention that are not Parties to this Protocol may participate as observers in the proceedings of any meeting of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol. When the Conference of the Parties serves as the meeting of the Parties to this Protocol, decisions under this Protocol shall be taken only by those that are Parties to it.

3. When the Conference of the Parties serves as the meeting of the Parties to this Protocol, any member of the Bureau of the Conference of the Parties representing a Party to the Convention but, at that time, not a Party to this Protocol, shall be substituted by a member to be elected by and from among the Parties to this Protocol.

4. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall keep under regular review the implementation of this Protocol and shall make, within its mandate, the decisions necessary to promote its effective implementation. It shall perform the functions assigned to it by this Protocol and shall:

(a) Make recommendations on any matters necessary for the implementation of this Protocol;

(b) Establish such subsidiary bodies as are deemed necessary for the implementation of this Protocol;

(c) Seek and utilize, where appropriate, the services and cooperation of, and information provided by, competent international organizations and intergovernmental and non-governmental bodies;

(d) Establish the form and the intervals for transmitting the information to be submitted in accordance with Article 29 of this Protocol and consider such information as well as reports submitted by any subsidiary body;

(e) Consider and adopt, as required, amendments to this Protocol and its Annex, as well as any additional annexes to this Protocol, that are deemed necessary for the implementation of this Protocol; and

(f) Exercise such other functions as may be required for the implementation of this Protocol.

5. The rules of procedure of the Conference of the Parties and financial rules of the Convention shall be applied, *mutatis mutandis*, under this Protocol, except as may be otherwise decided by consensus by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol.

6. The first meeting of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall be convened by the Secretariat and held concurrently with the first meeting of the Conference of the Parties that is scheduled after the date of the entry into force of this Protocol. Subsequent ordinary meetings of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall be held concurrently with ordinary meetings of the Conference of the Parties, unless otherwise decided by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol.

7. Extraordinary meetings of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall be held at such other times as may be deemed necessary by the Conference of the Parties serving as the meeting

of the Parties to this Protocol, or at the written request of any Party, provided that, within six months of the request being communicated to the Parties by the Secretariat, it is supported by at least one third of the Parties.

8. The United Nations, its specialized agencies and the International Atomic Energy Agency, as well as any State member thereof or observers thereto not party to the Convention, may be represented as observers at meetings of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol. Any body or agency, whether national or international, governmental or non-governmental, that is qualified in matters covered by this Protocol and that has informed the Secretariat of its wish to be represented at a meeting of the Conference of the Parties serving as a meeting of the Parties to this Protocol as an observer, may be so admitted, unless at least one third of the Parties present object. Except as otherwise provided in this Article, the admission and participation of observers shall be subject to the rules of procedure, as referred to in paragraph 5 above.

ARTICLE 27

SUBSIDIARY BODIES

1. Any subsidiary body established by or under the Convention may serve this Protocol, including upon a decision of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol. Any such decision shall specify the tasks to be undertaken.

2. Parties to the Convention that are not Parties to this Protocol may participate as observers in the proceedings of any meeting of any such subsidiary bodies. When a subsidiary body of the Convention serves as a subsidiary body to this Protocol, decisions under this Protocol shall be taken only by Parties to this Protocol.

3. When a subsidiary body of the Convention exercises its functions with regard to matters concerning this Protocol, any member of the bureau of that subsidiary body representing a Party to the Convention but, at that time, not a Party to this Protocol, shall be substituted by a member to be elected by and from among the Parties to this Protocol.

ARTICLE 28

SECRETARIAT

1. The Secretariat established by Article 24 of the Convention shall serve as the secretariat to this Protocol.

2. Article 24, paragraph 1, of the Convention on the functions of the Secretariat shall apply, *mutatis mutandis*, to this Protocol.

3. To the extent that they are distinct, the costs of the secretariat services for this Protocol shall be met by the Parties hereto. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall, at its first meeting, decide on the necessary budgetary arrangements to this end.

ARTICLE 29

MONITORING AND REPORTING

Each Party shall monitor the implementation of its obligations under this Protocol, and shall, at intervals and in the format to be determined by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol, report to the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol on measures that it has taken to implement this Protocol.

ARTICLE 30

PROCEDURES AND MECHANISMS TO PROMOTE COMPLIANCE WITH THIS PROTOCOL

The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall, at its first meeting, consider and approve cooperative procedures and institutional mechanisms to promote compliance with the provisions of this Protocol and to address cases of non-compliance. These procedures and mechanisms shall include provisions to offer advice or assistance, where appropriate. They shall be separate from, and without prejudice to, the dispute settlement procedures and mechanisms under Article 27 of the Convention.

ARTICLE 31

ASSESSMENT AND REVIEW

The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall undertake, four years after the entry into force of this Protocol and thereafter at intervals determined by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol, an evaluation of the effectiveness of this Protocol.

ARTICLE 32

SIGNATURE

This Protocol shall be open for signature by Parties to the Convention at the United Nations Headquarters in New York, from 2 February 2011 to 1 February 2012.

ARTICLE 33

ENTRY INTO FORCE

1. This Protocol shall enter into force on the ninetieth day after the date of deposit of the fiftieth instrument of ratification, acceptance, approval or accession by States or regional economic integration organizations that are Parties to the Convention.

2. This Protocol shall enter into force for a State or regional economic integration organization that ratifies, accepts or approves this Protocol or accedes thereto after the deposit of the fiftieth instrument as referred to in paragraph 1 above, on the ninetieth day after the date on which that State or regional economic integration organization deposits its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, or on the date on which the Convention enters into force for that State or regional economic integration organization, whichever shall be the later.

3. For the purposes of paragraphs 1 and 2 above, any instrument deposited by a regional economic integration organization shall not be counted as additional to those deposited by member States of such organization.

ARTICLE 34

RESERVATIONS

No reservations may be made to this Protocol.

ARTICLE 35

WITHDRAWAL

1. At any time after two years from the date on which this Protocol has entered into force for a Party, that Party may withdraw from this Protocol by giving written notification to the Depositary.

2. Any such withdrawal shall take place upon expiry of one year after the date of its receipt by the Depositary, or on such later date as may be specified in the notification of the withdrawal.

ARTICLE 36

AUTHENTIC TEXTS

The original of this Protocol, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, being duly authorized to that effect, have signed this Protocol on the dates indicated.

DONE at Nagoya on this twenty-ninth day of October, two thousand and ten.

*Annex***MONETARY AND NON-MONETARY BENEFITS**

1. Monetary benefits may include, but not be limited to:
 - (a) Access fees/fee per sample collected or otherwise acquired;
 - (b) Up-front payments;
 - (c) Milestone payments;
 - (d) Payment of royalties;
 - (e) Licence fees in case of commercialization;
 - (f) Special fees to be paid to trust funds supporting conservation and sustainable use of biodiversity;
 - (g) Salaries and preferential terms where mutually agreed;
 - (h) Research funding;
 - (i) Joint ventures;
 - (j) Joint ownership of relevant intellectual property rights.
2. Non-monetary benefits may include, but not be limited to:
 - (a) Sharing of research and development results;
 - (b) Collaboration, cooperation and contribution in scientific research and development programmes, particularly biotechnological research activities, where possible in the Party providing genetic resources;
 - (c) Participation in product development;
 - (d) Collaboration, cooperation and contribution in education and training;
 - (e) Admittance to *ex situ* facilities of genetic resources and to databases;

- (f) Transfer to the provider of the genetic resources of knowledge and technology under fair and most favourable terms, including on concessional and preferential terms where agreed, in particular, knowledge and technology that make use of genetic resources, including biotechnology, or that are relevant to the conservation and sustainable utilization of biological diversity;
- (g) Strengthening capacities for technology transfer;
- (h) Institutional capacity-building;
- (i) Human and material resources to strengthen the capacities for the administration and enforcement of access regulations;
- (j) Training related to genetic resources with the full participation of countries providing genetic resources, and where possible, in such countries;
- (k) Access to scientific information relevant to conservation and sustainable use of biological diversity, including biological inventories and taxonomic studies;
- (l) Contributions to the local economy;
- (m) Research directed towards priority needs, such as health and food security, taking into account domestic uses of genetic resources in the Party providing genetic resources;
- (n) Institutional and professional relationships that can arise from an access and benefit-sharing agreement and subsequent collaborative activities;
- (o) Food and livelihood security benefits;
- (p) Social recognition;
- (q) Joint ownership of relevant intellectual property rights.

PŘEKLAD

NAGOJSKÝ PROTOKOL

o přístupu ke genetickým zdrojům a spravedlivém a rovnocenném sdílení přínosů plynoucích z jejich využívání k Úmluvě o biologické rozmanitosti

SMLUVNÍ STRANY TOHOTO PROTOKOLU,

JAKO smluvní strany Úmluvy o biologické rozmanitosti (dále jen „Úmluva“),

S ODVOLÁNÍM na skutečnost, že spravedlivé a rovnocenné sdílení přínosů plynoucích z využívání genetických zdrojů je jedním ze tří základních cílů Úmluvy, a UZNÁVAJÍCE, že protokol usiluje o naplňování tohoto cíle v rámci Úmluvy,

ZNOVU STVRZUJÍCE svrchovaná práva států na jejich přírodní zdroje a v souladu s ustanoveními Úmluvy,

ODVOLÁVAJÍCE se dále na článek 15 Úmluvy,

UZNÁVAJÍCE, že k trvale udržitelnému rozvoji významně přispívá převod technologií a spolupráce za účelem vytváření výzkumných a inovativních kapacit s cílem zvýšit hodnotu genetických zdrojů v rozvojových zemích, v souladu s články 16 a 19 Úmluvy,

UZNÁVAJÍCE, že veřejné povědomí o ekonomické hodnotě ekosystémů a biologické rozmanitosti a spravedlivé a rovnocenné sdílení této ekonomické hodnoty se strážcibiologické rozmanitosti jsou klíčovou motivací k ochraně biologické rozmanitosti a trvale udržitelnému využívání jejich složek,

UZNÁVAJÍCE potenciál přístupu a sdílení přínosů přispět k ochraně a trvale udržitelnému využívání biologické rozmanitosti, odstranění chudoby a trvalé udržitelnosti životního prostředí, přispívající tak k dosažení rozvojových cílů tisíciletí,

UZNÁVAJÍCE spojitost mezi přístupem ke genetickým zdrojům a spravedlivým a rovnocenným sdílením přínosů plynoucích z využívání těchto zdrojů,

UZNÁVAJÍCE důležitost zajištění právní jistoty, pokud jde o přístup ke genetickým zdrojům a spravedlivé a rovnocenné sdílení přínosů plynoucích z jejich využívání,

DÁLE UZNÁVAJÍCE důležitost prosazování rovnosti a spravedlnosti ve vyjednávání vzájemně dohodnutých podmínek mezi poskytovateli a uživateli genetických zdrojů,

UZNÁVAJÍCE také zásadní úlohu, kterou hrají ženy v přístupu a sdílení přínosů, a potvrzující potřebu plné účasti žen na všech úrovních politického rozhodování a provádění opatření na ochranu biologické rozmanitosti,

ODHODLÁNY dále podporovat účinné provádění ustanovení Úmluvy týkající se přístupu a sdílení přínosů,

UZNÁVAJÍCE, že je zapotřebí inovativní řešení pro spravedlivé a rovnocenné sdílení přínosů plynoucích z využívání genetických zdrojů a tradičních znalostí souvisejících s genetickými zdroji, které vznikají v přes hraničních situacích nebo pro které není možné udělit či získat předchozí informovaný souhlas,

UZNÁVAJÍCE důležitost genetických zdrojů pro potravinovou bezpečnost, veřejné zdraví, ochranu biologické rozmanitosti a pro zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se této změně,

UZNÁVAJÍCE zvláštní povahu zemědělské biologické rozmanitosti, jejich charakteristických vlastností a problémů, které vyžadují speciální řešení,

UZNÁVAJÍCE vzájemnou závislost všech zemí, pokud jde o genetické zdroje pro výživu a zemědělství, jakož i jejich zvláštní povahu a význam pro celosvětovou potravinovou bezpečnost a pro trvale udržitelný rozvoj zemědělství v souvislosti se zmírňováním chudoby a změnou klimatu, a v této souvislosti uznávající zásadní roli Mezinárodní smlouvy o genetických zdrojích rostlin pro výživu a zemědělství a Komise pro genetické zdroje pro výživu a zemědělství Organizace spojených národů pro výživu a zemědělství,

MAJÍCE NA PAMĚTI Mezinárodní zdravotní předpisy (2005) Světové zdravotnické organizace a důležitost zajištění přístupu k lidským patogenům pro účely připravenosti veřejného zdravotnictví,

UZNÁVAJÍCE práce probíhající na jiných mezinárodních fórech, vztahující se k přístupu a sdílení přínosů,

ODVOLÁVAJÍCE SE na mnohostranný systém přístupu a sdílení přínosů zřízený na základě Mezinárodní smlouvy o genetických zdrojích rostlin pro výživu a zemědělství, která byla vytvořena v souladu s Úmluvou,

UZNÁVAJÍCE, že mezinárodní nástroje týkající se přístupu a sdílení přínosů by se měly navzájem podporovat za účelem dosažení cílů Úmluvy,

ODVOLÁVAJÍCE SE na význam čl. 8 písm. j) Úmluvy, týkajícího se tradičních znalostí spojených s genetickými zdroji a spravedlivého a rovnocenného sdílení přínosů plynoucích z využívání takových znalostí,

BEROUCE NA VĚDOMÍ vzájemný vztah mezi genetickými zdroji a tradičními znalostmi, jejich neoddělitelný charakter pro domorodá a místní společenství, význam tradičních znalostí pro ochranu biologické rozmanitosti a trvale udržitelného využívání jejích složek a pro trvale udržitelné zdroje obživy těchto společenství,

UZNÁVAJÍCE různost podmínek, v nichž jsou tradiční znalosti související s genetickými zdroji drženy nebo vlastněny domorodými a místními společenstvími

MAJÍCE NA PAMĚTI, že je právem domorodých a místních společenství určit oprávněné nositele svých tradičních znalostí souvisejících s genetickými zdroji v rámci svých společenství,

DÁLE UZNÁVAJÍCE jedinečné okolnosti, za nichž jsou v zemích uchovávány tradiční znalosti související s genetickými zdroji, které mohou mít ústní, zdokumentovanou či jinou formu a které odrážejí bohaté kulturní dědictví mající význam pro ochranu a trvale udržitelné využívání biologické rozmanitosti,

BEROUCE NA VĚDOMÍ Deklaraci o právech původního obyvatelstva Organizace spojených národů a

POTVRZUJÍCE, že nic v tomto protokolu nesmí být vykládáno způsobem oslabujícím nebo potlačujícím stávající práva domorodých a místních společenství,

SE DOHODLY TAKTO:

Článek 1

Cíl

Cílem tohoto protokolu je spravedlivé a rovnocenné sdílení přínosů plynoucích z využívání genetických zdrojů, včetně odpovídajícího přístupu ke genetickým zdrojům a odpovídajícího převádění příslušných technologií, při zohlednění všech práv na tyto zdroje a technologie, a včetně odpovídajících způsobů financování, přispívajíc tak k k ochraně biologické rozmanitosti a trvale udržitelnému způsobu využívání jejích složek.

Článek 2

Definice

Pro tento protokol se použijí termíny definované v článku 2 Úmluvy. Pro účely tohoto protokolu se dále:

- a) „konferenci smluvních stran“ rozumí konference smluvních stran Úmluvy;
- b) „Úmluvou“ rozumí Úmluva o biologické rozmanitosti;
- c) „využíváním genetických zdrojů“ rozumí provádění výzkumu a vývoje v oblasti genetického nebo biochemického složení genetických zdrojů, a to i pomocí biotechnologií, jak jsou definovány v článku 2 Úmluvy;
- d) „biotechnologií“, jak ji definuje článek 2 Úmluvy, rozumí jakákoli technologie, která využívá biologických systémů, živých organismů nebo jejich derivátů k produkci nebo modifikaci výrobků či procesů pro specifické použití;
- e) „derivátem“ rozumí přirozeně se vyskytující biochemická sloučenina, která je výsledkem genové exprese nebo metabolismu biologických či genetických zdrojů, a to i pokud neobsahuje funkční jednotky dědičnosti.

Článek 3

Oblast působnosti

Tento protokol se vztahuje na genetické zdroje v rámci působnosti článku 15 Úmluvy a na přínosy plynoucí z využívání těchto zdrojů. Tento protokol se rovněž vztahuje na tradiční znalosti související s genetickými zdroji v rámci působnosti Úmluvy a na přínosy plynoucí z využívání takových znalostí.

Článek 4

Vztah k mezinárodním dohodám a nástrojům

1. Ustanovení tohoto protokolu se nedotýkají práv a povinností kterékoli ze smluvních stran vyplývajících z jakékoli stávající mezinárodní dohody, kromě případu, kdy by výkon takových práv a povinností způsobil vážné poškození nebo ohrožení biologické rozmanitosti. Účelem tohoto odstavce není vytvořit hierarchii mezi tímto protokolem a dalšími mezinárodními nástroji.

2. Nic v tomto protokolu nebrání smluvním stranám ve vytváření a provádění dalších mezinárodních dohod, včetně dalších specializovaných dohod o přístupu a sdílení přínosů, a to za předpokladu, že podporují cíle Úmluvy a tohoto protokolu a nejsou s nimi v rozporu.

3. Tento protokol bude prováděn způsobem založeným na vzájemné podpoře s jinými mezinárodními nástroji souvisejícími s tímto protokolem. Patříčnou pozornost je třeba věnovat užitečným a souvisejícím probíhajícím pracím a postupům na základě takových mezinárodních nástrojů a příslušných mezinárodních organizací, a to za předpokladu, že podporují cíle Úmluvy a tohoto protokolu a nejsou s nimi v rozporu.

4. Tento protokol je nástrojem pro provádění ustanovení Úmluvy týkajících se přístupu a sdílení přínosů. V případech, kdy se použije některý zvláštní mezinárodní nástroj upravující přístup a sdílení přínosů, který je v souladu s cíli Úmluvy a tohoto protokolu a není s nimi v rozporu, tento protokol se nepoužije na smluvní stranu nebo strany tohoto zvláštního nástroje, pokud jde o konkrétní genetické zdroje, upravené tímto zvláštním nástrojem či pro jeho účely.

Článek 5

Spravedlivé a rovnocenné sdílení přínosů

1. V souladu s čl. 15 odst. 3 a 7 Úmluvy platí, že přínosy plynoucí z využívání genetických zdrojů, jakož i následné aplikace a uvedení na trh, musí být spravedlivým a rovnocenným způsobem sdíleny se smluvní stranou poskytující tyto zdroje, která je zemí původu těchto zdrojů, nebo smluvní stranou, která tyto genetické zdroje získala v souladu s Úmluvou. Takové sdílení musí probíhat na základě vzájemně dohodnutých podmínek.

2. Každá smluvní strana přijme podle potřeby právní, správní a politická opatření s cílem zajistit, aby přínosy plynoucí z využívání genetických zdrojů, které jsou v držení domorodých a místních společenství, v souladu s vnitrostátními právními předpisy stanovujícími práva těchto domorodých a místních společenství k těmto genetickým zdrojům, byly s dotčenými společenstvími sdíleny spravedlivým a rovnocenným způsobem a na základě vzájemně dohodnutých podmínek.

3. Jednotlivé smluvní strany přijmou podle potřeby právní, správní a politická opatření s cílem zajistit provádění odstavce 1.

4. Přínosy mohou zahrnovat peněžní a nepeněžní přínosy, zejména ty, které jsou uvedeny v příloze.

5. Jednotlivé smluvní strany přijmou podle potřeby právní, správní a politická opatření s cílem zajistit, aby přínosy plynoucí z využívání tradičních znalostí souvisejících s genetickými zdroji byly spravedlivým a rovnocenným způsobem sdíleny s domorodými a místními společenstvími, která mají tyto znalosti v držení. Takové sdílení se musí dít na základě vzájemně dohodnutých podmínek.

Článek 6

Přístup ke genetickým zdrojům

1. Při výkonu svrchovaných práv nad přírodními zdroji, a za podmínky respektování vnitrostátního práva a regulačních požadavků týkajících se přístupu a sdílení přínosů, přístup ke genetickým zdrojům za účelem jejich využívání podléhá předchozímu souhlasu smluvní strany poskytující takové zdroje, která je zemí původu těchto zdrojů nebo smluvní stranou, která tyto genetické zdroje získala v souladu s Úmluvou, a to nestanoví-li tato strana jinak.
2. V souladu s vnitrostátními právními předpisy přijme každá smluvní strana vhodná opatření s cílem zajistit získání předchozího informovaného souhlasu nebo schválení a zapojení domorodých a místních společenství pro přístup ke genetickým zdrojům, pokud mají stanoveno právo udělit k takovým zdrojům přístup.
3. Na základě výše uvedeného odstavce 1 přijme každá smluvní strana, která vyžaduje předchozí informovaný souhlas, vhodná a nezbytná právní, správní a politická opatření za následujícím účelem:
 - a) zajistit právní jistotu, přehlednost a transparentnost svého vnitrostátního práva a regulačních požadavků týkajících se přístupu a sdílení přínosů;
 - b) zajistit spravedlivá a objektivní pravidla a postupy upravující přístup ke genetickým zdrojům;
 - c) poskytovat informace o tom, jak požádat o předchozí informovaný souhlas;
 - d) zajistit přehledné a transparentní písemné rozhodnutí příslušného orgánu, a to za přiměřených nákladů a v přiměřené lhůtě;
 - e) zajistit v době přístupu vydání povolení nebo obdobného dokumentu, dokládajícího rozhodnutí o udělení předchozího informovaného souhlasu a sjednání vzájemně dohodnutých podmínek, a v tomto smyslu uvědomit Informační systém pro přístup a sdílení přínosů;
 - f) je-li to vhodné, a za podmínky respektování vnitrostátního práva, stanovit kritéria nebo postupy pro získání předchozího informovaného souhlasu nebo schválení a pro zapojení domorodých a místních společenství k přístupu ke genetickým zdrojům a
 - g) stanovit jasná pravidla a postupy pro vyžadování a sjednávání vzájemně dohodnutých podmínek. Tyto podmínky musí být stanoveny písemně a mohou zahrnovat zejména:
 - i) ustanovení o řešení sporů;
 - ii) podmínky upravující sdílení prospěchu, včetně podmínek týkajících se práv duševního vlastnictví;
 - iii) podmínky upravující případné následné použití třetími stranami a
 - iv) podmínky upravující změny záměru, je-li to vhodné.

Článek 7

Přístup k tradičním znalostem souvisejícím s genetickými zdroji

V případě potřeby a v souladu s vnitrostátními právními předpisy každá smluvní strana přijme opatření s cílem zajistit, aby přístup k tradičním znalostem souvisejícím s genetickými zdroji, které jsou v držení domorodých a místních společenství, byl uplatňován s předchozím informovaným souhlasem nebo schválením a zapojením těchto domorodých a místních společenství a aby byly sjednány vzájemně dohodnuté podmínky.

Článek 8

Zvláštní ohledy

Při vytváření a provádění svých právních a regulačních požadavků upravujících přístup a sdílení přínosů je každá smluvní strana povinná:

- a) vytvořit podmínky podporující a povzbuzující výzkum přispívající k ochraně a trvale udržitelnému využívání biologické rozmanitosti, zejména v rozvojových zemích, a to i prostřednictvím zjednodušených opatření pro přístup pro účely nekomerčního výzkumu, a se zvážením potřeby řešit změnu záměru pro takový výzkum;
- b) věnovat náležitou pozornost existujícím nebo bezprostředně hrozícím mimořádným událostem, které ohrožují nebo poškozují zdraví lidí, zvířat nebo rostlin, jak jsou stanoveny na vnitrostátní nebo mezinárodní úrovni. Smluvní strany mohou vzít v úvahu potřebu urychleného přístupu ke genetickým zdrojům a urychleného spravedlivého a rovnocenného sdílení přínosů plynoucích z využívání těchto genetických zdrojů, včetně přístupu k dostupné léčbě těmi, kdo ji potřebují, a to zejména v rozvojových zemích;
- c) zvážit význam genetických zdrojů pro výživu a zemědělství a jejich zvláštní úlohu v rámci potravinové bezpečnosti.

Článek 9

Příspěvek k ochraně a trvale udržitelnému využívání

Smluvní strany vybídnou uživatele a poskytovatele, aby směřovali přínosy plynoucí z využívání genetických zdrojů na ochranu biologické rozmanitosti a trvale udržitelného způsobu využívání jejich složek.

Článek 10

Globální mnohostranný mechanismus sdílení přínosů

Smluvní strany zváží potřebu a možné formy globálního mnohostranného mechanismu sdílení přínosů za účelem spravedlivého a rovnocenného sdílení přínosů plynoucích z využívání genetických zdrojů a tradičních znalostí souvisejících s genetickými zdroji, které vznikají v přeshraničních situacích nebo pro které není možné udělit či získat předchozí informovaný souhlas. Přínosy sdílené uživateli genetických zdrojů a tradičních znalostí souvisejících s genetickými zdroji prostřednictvím tohoto mechanismu budou použity na podporu ochrany biologické rozmanitosti a trvale udržitelného využívání jejich složek po celém světě.

Článek 11

Přeshraniční spolupráce

1. V případech, kdy se tytéž genetické zdroje nacházejí in-situ na území více než jedné smluvní strany, tyto strany vhodným způsobem usilují o spolupráci, případně se zapojením domorodých a místních společenství, a to s cílem provádět tento protokol.
2. V případech, kdy jsou tytéž tradiční znalosti související s genetickými zdroji sdíleny jedním nebo více domorodými či místními společenstvími v několika smluvních stranách, tyto smluvní strany vhodným způsobem usilují o spolupráci, a to se zapojením příslušných domorodých a místních společenství a se záměrem naplňovat cíl tohoto protokolu.

Článek 12

Tradiční znalosti související s genetickými zdroji

1. Smluvní strany při provádění svých závazků vyplývajících z tohoto protokolu a v souladu s vnitrostátními právními předpisy zohlední, kde je to vhodné, obyčejové právo, protokoly a postupy domorodých a místních společenství týkající se tradičních znalostí souvisejících s genetickými zdroji.
2. Smluvní strany vytvoří, a to se skutečnou účastí příslušných domorodých a místních společenství, mechanismy sloužící k informování možných uživatelů tradičních znalostí souvisejících s genetickými zdroji o jejich povinnostech, včetně opatření dostupných prostřednictvím Informačního systému pro přístup a sdílení přínosů, který umožňuje přístup k přínosům plynoucím z využívání takových znalostí a spravedlivé a rovnocenné sdílení těchto přínosů.

3. Smluvní strany vhodným způsobem usilují o podporu domorodých a místních společenství, včetně žen v těchto společenstvích, při vytváření:

- a) pravidel společenství, pokud jde o přístup k tradičním znalostem souvisejícím s genetickými zdroji a spravedlivé a rovnocenné sdílení přínosů plynoucích z využívání těchto znalostí;
- b) minimálních požadavků na vzájemně dohodnuté podmínky k zajištění spravedlivého a rovnocenného sdílení přínosů plynoucích z využívání tradičních znalostí souvisejících s genetickými zdroji a
- c) vzorových smluvních ustanovení upravujících sdílení přínosů plynoucích z využívání tradičních znalostí souvisejících s genetickými zdroji.

4. Smluvní strany se zavazují při provádění tohoto protokolu v co nejmenší možné míře omezovat obvyklé využívání a výměnu genetických zdrojů a souvisejících tradičních znalostí v rámci domorodých a místních společenství a mezi nimi, a to v souladu s cíli Úmluvy.

Článek 13

Národní kontaktní místa a příslušné orgány

1. Každá smluvní strana určí své kontaktní místo pro přístup a sdílení přínosů. Národní kontaktní místo zpřístupňuje informace takto:

- a) žadatelům usilujícím o přístup ke genetickým zdrojům poskytne informace o postupech pro získání předchozího informovaného souhlasu a sjednání vzájemně dohodnutých podmínek, včetně sdílení přínosů;
- b) žadatelům usilujícím o přístup k tradičním znalostem souvisejícím s genetickými zdroji poskytne, je-li to možné, informace o postupech pro získání předchozího informovaného souhlasu nebo, dle situace, schválení a zapojení domorodých a místních společenství a sjednání vzájemně dohodnutých podmínek, včetně sdílení přínosů, a
- c) informace o příslušných orgánech, dotyčných domorodých a místních společenstvích a souvisejících zúčastněných stranách.

Národní kontaktní místo je odpovědné za kontakt se sekretariátem.

2. Každá smluvní strana určí jeden nebo několik příslušných orgánů pro otázky přístupu a sdílení přínosů. Příslušné orgány odpovídají v souladu s platným vnitrostátním právem a správními a politickými opatřeními za umožňování přístupu, nebo podle potřeby vydávání písemných dokladů osvědčujících splnění požadavků na přístup, a dále odpovídají za poskytování poradenství v oblasti příslušných postupů a požadavků pro získání předchozího informovaného souhlasu a sjednání vzájemně dohodnutých podmínek.

3. Smluvní strana může určit k výkonu obou funkcí, kontaktního místa i příslušného orgánu, jediný subjekt.

4. Každá smluvní strana oznámí sekretariátu nejpozději ke dni, kdy pro ni vstoupí tento protokol v platnost, kontaktní údaje svého národního kontaktního místa a příslušného orgánu či orgánů. Pokud se smluvní strana rozhodne určit více než jeden příslušný orgán, oznámí tuto skutečnost sekretariátu spolu s příslušnými informacemi o odpovědnostech těchto orgánů. Ve vhodných případech lze v těchto informacích alespoň uvést, který příslušný orgán je odpovědný za žádané genetické zdroje. Každá smluvní strana bezodkladně oznámí sekretariátu všechny změny týkající se určení jejího národního kontaktního místa nebo kontaktních údajů či povinností jejího příslušného orgánu nebo orgánů.

5. Sekretariát zpřístupní informace obdržené podle odstavce 4 prostřednictvím Informačního systému pro přístup a sdílení přínosů.

Článek 14

Informační systém pro přístup a sdílení přínosů a sdílení informací

1. Jako součást mechanismu informačního systému stanoveného v čl. 18 odst. 3 Úmluvy se tímto zřizuje Informační systém pro přístup a sdílení přínosů. Tento systém slouží jako prostředek pro sdílení informací týkajících se přístupu a sdílení přínosů. Především zajistí přístup k informacím, které poskytly jednotlivé smluvní strany a jež jsou důležité pro provádění tohoto protokolu.

2. Aniž je dotčena ochrana důvěrných informací, každá smluvní strana poskytne Informačnímu systému pro přístup a sdílení přínosů veškeré informace vyžadované na základě tohoto protokolu a dále informace vyžadované na základě rozhodnutí konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran tohoto protokolu. Tyto informace obsahují:

- a) právní, správní a politická opatření týkající se přístupu a sdílení přínosů;
- b) informace o národním kontaktním místě a příslušném orgánu či orgánech a
- c) povolení nebo obdobný dokument vydaný v okamžiku přístupu, dokládající rozhodnutí o udělení předchozího informovaného souhlasu a sjednání vzájemně dohodnutých podmínek.

3. Další informace, jsou-li dostupné, mohou podle potřeby zahrnovat:

- a) odpovědné orgány domorodých a místních společenství a informace, tak jak o nich bylo rozhodnuto;
- b) vzorová smluvní ustanovení;
- c) metody a nástroje vytvořené k monitorování genetických zdrojů a
- d) zásady chování a osvědčené postupy.

4. Konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran tohoto protokolu na svém prvním zasedání posoudí a stanoví způsoby provozování Informačního systému pro přístup a sdílení přínosů, včetně zpráv o jeho činnosti, a bude je nadále sledovat.

Článek 15

Soulad s vnitrostátními právními předpisy a regulačními požadavky týkajícími se přístupu a sdílení přínosů

1. Každá smluvní strana přijme vhodná, účinná a přiměřená právní, správní či politická opatření s cílem zajistit, aby přístup ke genetickým zdrojům využívaným v rámci její jurisdikce byl uplatněn v souladu s předchozím informovaným souhlasem a aby byly sjednány vzájemně dohodnuté podmínky, a to způsobem vyžadovaným vnitrostátním právem a regulačními požadavky druhé smluvní strany týkajícími se přístupu a sdílení přínosů.

2. Smluvní strany přijmou vhodná, účinná a přiměřená opatření k řešení případů neplnění opatření přijatých v souladu s odstavcem 1 uvedeným výše.

3. V případech domnělého porušení vnitrostátního práva a regulačních požadavků týkajících se přístupu a sdílení přínosů uvedených v odstavci 1 uvedeným výše smluvní strany, pokud je to možné a vhodné, spolupracují.

Článek 16

Soulad s vnitrostátními právními předpisy a regulačními požadavky týkajícími se přístupu a sdílení přínosů v případě tradičních znalostí souvisejících s genetickými zdroji

1. Každá smluvní strana přijme dle potřeby vhodná, účinná a přiměřená právní, správní či politická opatření s cílem zajistit, aby přístup k tradičním znalostem souvisejícím s genetickými zdroji využívaným v rámci její jurisdikce byl uplatněn v souladu s předchozím informovaným souhlasem nebo schválením a zapojením domorodých a místních společenství a aby byly sjednány vzájemně dohodnuté podmínky, a to způsobem vyžadovaným vnitrostátním právem nebo regulačními požadavky druhé smluvní strany, v níž se tato domorodá a místní společenství nacházejí.

2. Každá smluvní strana přijme vhodná, účinná a přiměřená opatření k řešení případů neplnění opatření přijatých v souladu s odstavcem 1 uvedeným výše..

3. V případech domnělého porušení vnitrostátního práva a regulačních požadavků týkajících se přístupu a sdílení přínosů uvedených v odstavci 1 uvedeným výše smluvní strany, pokud je to možné a vhodné, spolupracují.

Článek 17

Monitorování využívání genetických zdrojů

1. Každá smluvní strana přijme dle potřeby opatření na podporu dodržování pravidel, jejichž cílem je sledovat a zvýšit transparentnost využívání genetických zdrojů. Tato opatření zahrnují:

a) určení jednoho nebo několika kontrolních bodů, a to následujícím způsobem:

i) určené kontrolní body budou dle potřeby shromažďovat nebo přijímat příslušné informace týkající se předchozího informovaného souhlasu, zdroje genetických zdrojů, sjednání vzájemně dohodnutých podmínek nebo využívání genetických zdrojů, kde je to účelné;

ii) každá smluvní strana vyžaduje od uživatelů genetických zdrojů dle potřeby a v závislosti na konkrétních charakteristikách určeného kontrolního bodu, aby určenému kontrolnímu bodu poskytli informace stanovené v předchozím bodě. Každá smluvní strana přijme vhodná, účinná a přiměřená opatření k řešení případů neplnění;

iii) aniž je tím dotčena ochrana důvěrných informací, tyto informace, včetně informací z mezinárodně uznávaných certifikátů o shodě, pokud jsou k dispozici, budou dle potřeby poskytovány příslušným orgánům, smluvní straně poskytující předchozí informovaný souhlas a Informačnímu systému pro přístup a sdílení přínosů;

iv) kontrolní body musí být účinné a měly by mít funkci, které mají význam pro provádění tohoto písmene a). Měly by mít význam pro využívání genetických zdrojů, nebo pro sběr příslušných informací, a to mimo jiné v jakékoli fázi výzkumu, vývoje, inovací, před uvedením na trh a uvedením na trh;

b) doporučení uživatelům a poskytovatelům genetických zdrojů, aby do vzájemně dohodnutých podmínek zahrnuli ustanovení upravující sdílení informací o provádění těchto podmínek, a to i prostřednictvím požadavků na podávání zpráv, a

c) podporu využití nákladově efektivních komunikačních nástrojů a systémů.

2. Povolení nebo obdobný dokument, který byl vydán v souladu s čl. 6 odst. 3 písm. e) a poskytnut Informačnímu systému pro přístup a sdílení přínosů, představuje mezinárodně uznávaný certifikát shodě.

3. Mezinárodně uznávaný certifikát o shodě slouží jako doklad skutečnosti, že přístup ke genetickým zdrojům, na které se vztahuje, byl uplatněn v souladu s předchozím informovaným souhlasem a že byly sjednány vzájemně dohodnuté podmínky, a to způsobem vyžadovaným vnitrostátním právem a regulačními požadavky smluvní strany poskytující předchozí informovaný souhlas.

4. Mezinárodně uznávaný certifikát o shodě musí obsahovat alespoň následující údaje, nejsou-li tyto údaje důvěrné:

a) vydávající orgán;

b) datum vydání;

c) poskytovatel;

d) jedinečný identifikátor certifikátu;

e) fyzická nebo právnická osoba, pro kterou byl předchozí informovaný souhlas udělen;

- f) předmět nebo genetické zdroje, na které se certifikát vztahuje;
- g) potvrzení skutečnosti, že byly sjednány vzájemně dohodnuté podmínky;
- h) potvrzení, že byl získán předchozí informovaný souhlas, a
- i) komerční nebo nekomerční využití.

Článek 18

Dodržování vzájemně dohodnutých podmínek

1. Při provádění čl. 6 odst. 3 písm. g) bodu i) a článku 7 jednotlivé smluvní strany vybídnou poskytovatele a uživatele genetických zdrojů nebo tradičních znalostí souvisejících s genetickými zdroji, aby do vzájemně dohodnutých podmínek zahrnuli ustanovení upravující řešení sporů, je-li to vhodné, zejména:

- a) jurisdikci, které podřídí řízení o řešení sporů;
- b) rozhodné právo nebo
- c) možnosti alternativního řešení sporů, jako je zprostředkování nebo rozhodčí řízení.

2. Každá smluvní strana zajistí, aby v případě sporů vyplývajících ze vzájemně dohodnutých podmínek byla v rámci jejího právního řádu k dispozici možnost použití právního prostředku, a to v souladu s platnými požadavky na jurisdikci.

3. Každá smluvní strana přijme podle potřeby účinná opatření, pokud jde o:

- a) přístup ke spravedlnosti a
- b) využívání mechanismů pro vzájemné uznávání a výkonu cizích soudních rozhodnutí a rozhodčích nálezů.

4. Konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran tohoto protokolu přezkoumá účinnost tohoto článku v souladu s článkem 31 tohoto protokolu.

Článek 19

Vzorová smluvní ustanovení

1. Smluvní strany dle potřeby podporují vytváření, aktualizaci a využívání odvětvových a průřezových vzorových smluvních ustanovení vzájemně dohodnutých podmínek.

2. Konferencí smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran tohoto protokolu pravidelně posuzuje využívání odvětvových a průřezových vzorových smluvních ustanovení.

Článek 20

Zásady chování, pravidla a osvědčené postupy nebo normy

1. Smluvní strany dle potřeby podporují vytvoření, aktualizaci a využívání dobrovolných zásad chování, pravidel a osvědčených postupů nebo norem pro přístup a sdílení přínosů.

2. Využívání dobrovolných zásad chování, pravidel a osvědčených postupů nebo norem bude pravidelně hodnoceno konferencí smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran tohoto protokolu, která zváží přijetí konkrétních zásad chování, pravidel a osvědčených postupů nebo norem.

Článek 21

Zvyšování povědomí

Každá smluvní strany přijme opatření ke zvýšení povědomí o významu genetických zdrojů a tradičních znalostí souvisejících s genetickými zdroji a o příslušných otázkách přístupu a sdílení přínosů. Mezi tato opatření může patřit například:

- a) podpora tohoto protokolu, včetně jeho cíle;
- b) organizace jednání domorodých a místních společenství a příslušných zúčastněných stran;

- c) zřízení a vedení pracoviště podpory pro domorodá a místní společenství a příslušné zúčastněné strany;
- d) šíření informací prostřednictvím vnitrostátního informačního systému;
- e) podpora dobrovolných zásad chování, pravidel a osvědčených postupů nebo norem a jejich konzultace s domorodými a místními společenstvími a příslušnými zúčastněnými stranami;
- f) dle potřeby podpora domácích, regionálních a mezinárodních výměny zkušeností;
- g) vzdělávání a školení uživatelů a poskytovatelů genetických zdrojů a tradičních znalostí souvisejících s genetickými zdroji ohledně jejich povinností týkajících se přístupu a sdílení přínosů;
- h) zapojení domorodých a místních společenství a příslušných zúčastněných stran do provádění tohoto protokolu a
- i) zvyšování povědomí o pravidlech a postupech domorodých a místních společenství.

Článek 22

Kapacity

1. Smluvní strany spolupracují při vytváření kapacit, rozvoji kapacit a posilování kapacit lidských zdrojů a institucí za účelem účinného provádění tohoto protokolu ve smluvních stranách patřících k rozvojovým zemím, zvláště zemím nejméně rozvinutým a malým ostrovním rozvojovým státům, a ve smluvních stranách s transformující se ekonomikou, a to mimo jiné prostřednictvím stávajících globálních, regionálních, subregionálních a státních institucí a organizací. V této souvislosti je třeba, aby smluvní strany usnadnily zapojení domorodých a místních společenství a zúčastněných stran, včetně nevládních organizací a soukromého sektoru.
2. Potřeba finančních zdrojů ze strany smluvních stran patřících k rozvojovým zemím, zvláště zemí nejméně rozvinutým zemím a malým ostrovním rozvojovým státům, a smluvních stran s transformující se ekonomikou, v souladu s příslušnými ustanoveními Úmluvy musí být plně zohledněna pro účely vytváření a rozvoje kapacit k provádění tohoto protokolu.
3. Jako základ pro vhodná opatření v souvislosti s prováděním tohoto protokolu by smluvní strany patřící k rozvojovým zemím, zvláště nejméně rozvinuté země a malé ostrovní rozvojové státy, a smluvní strany s transformující se ekonomikou měly prostřednictvím vlastních hodnocení vnitrostátních kapacit vymezit své vlastní potřeby kapacit a priority. Tyto smluvní strany by při tom měly podporovat potřeby kapacit a priority domorodých a místních společenství a příslušných zúčastněných stran tak, jak je tyto strany vymezily, a to s důrazem na kapacitní potřeby a priority žen.
4. Na podporu provádění tohoto protokolu může vytváření a rozvíjení kapacit řešit mimo jiné následující hlavní oblasti:
 - a) schopnost provádět tento protokol a dodržovat povinnosti z něj vyplývající;
 - b) schopnost vyjednat vzájemně dohodnuté podmínky;
 - c) schopnost vytvářet, provádět a prosazovat vnitrostátní právní, správní a politická opatření týkající se přístupu a sdílení přínosů a
 - d) schopnost zemí rozvíjet kapacity svého vlastního výzkumu pro zvyšování hodnoty svých genetických zdrojů.
5. K opatřením podle výše uvedených odstavců 1 až 4 může mimo jiné patřit:
 - a) právní a institucionální rozvoj;
 - b) podpora rovnosti a spravedlnosti při vyjednávání, například školení zaměřené na vyjednávání vzájemně dohodnutých podmínek;

- c) monitorování a prosazování dodržování pravidel;
 - d) využití nejlepších dostupných komunikačních nástrojů a systémů založených na internetu pro činnosti v oblasti přístupu a sdílení přínosů;
 - e) vytváření a využívání metod oceňování;
 - f) biologický průzkum, související výzkumné a taxonomické studie;
 - g) převod technologií a infrastrukturní technické kapacity, jimiž lze zajistit trvalou udržitelnost tohoto převodu technologií;
 - h) posílení příspěvku činností v oblasti přístupu a sdílení přínosů k ochraně biologické rozmanitosti a trvale udržitelnému způsobu využívání jejích složek;
 - i) zvláštní opatření na zvýšení kapacit příslušných zúčastněných stran, pokud jde o přístup a sdílení přínosů, a
 - j) zvláštní opatření na zvýšení kapacit domorodých a místních společenství, s důrazem na posílení kapacit žen v těchto společenství, pokud jde o přístup ke genetickým zdrojům nebo tradičním znalostem souvisejícím s genetickými zdroji.
6. Informace o iniciativách vytváření a rozvoje kapacit na státní, regionální a mezinárodní úrovni, které byly podniknuty v souladu s výše uvedenými odstavci 1 až 5, by měly být poskytnuty Informačnímu systému pro přístup a sdílení přínosů s cílem podpořit synergii a koordinaci v oblasti vytváření a rozvoje kapacit pro přístup a sdílení přínosů.

Článek 23

Převod technologií a spolupráce

V souladu s články 15, 16, 18 a 19 Úmluvysmluvní strany spolupracují na programech vědeckého a technického výzkumu a vývoje, včetně biotechnologických výzkumných činností, v zájmu dosažení cíle tohoto protokolu. Smluvní strany se zavazují podporovat smluvní strany patřící k rozvojovým zemím, zvláště nejméně rozvinuté země a malé ostrovní rozvojové státy, a smluvní strany s transformující se ekonomikou, při přístupu k technologiím a převodu technologií těmto smluvním stranám, a to s cílem umožnit vytvoření a posilování stabilní a životaschopné technologické a vědecké základny pro dosažení cílů Úmluvy a tohoto protokolu. Je-li to možné a vhodné, tato spolupráce se uskuteční se smluvní stranou nebosmluvními stranami a ve smluvní straně nebosmluvních stranách, které jsou zeměmi původu takových zdrojů nebo které si opatřily genetické zdroje v souladu s Úmluvou.

Článek 24

Státy, které nejsou smluvními stranami

Smluvní strany vyzvou státy, které nejsou smluvními stranami, aby dodržovaly tento protokol a přispívaly příslušnými informacemi do Informačního systému pro přístup a sdílení přínosů.

Článek 25

Mechanismus a zdroje financování

1. Při posuzování finančních zdrojů na provádění tohoto protokolu přihlédnou smluvní strany k ustanovením článku 20 Úmluvy.
2. Mechanismus financování Úmluvy je mechanismem financování tohoto protokolu.
3. Pokud jde o vytváření a rozvíjení kapacit podle článku 22 tohoto protokolu, vezme konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran tohoto protokolu při poskytování doporučení týkající se mechanismu financování uvedeného výše v odstavci 2 a předkládaného k posouzení konferencí smluvních stran v úvahu potřebu finančních zdrojů ve smluvních stranách patřících k rozvojovým zemím, zvláště nejméně rozvinutým zemím a malým ostrovním rozvojovým státům, a smluvních stranách s transformující se ekonomikou, a dále vezme v úvahu potřebu kapacit v domorodých a místních společenstvích, včetně žen v těchto společenstvích.

4. V kontextu výše uvedeného odstavce 1 smluvní strany rovněž přihlédnou k potřebám smluvních stran patřících k rozvojovým zemím, zvláště nejméně rozvinutým zemím a malým ostrovním rozvojovým státům, a smluvních stran s transformující se ekonomikou při jejich úsilí o vymezení a plnění požadavků na vytváření a rozvoj kapacit pro účely provádění tohoto protokolu.

5. Pokyny týkající se mechanismu financování Úmluvy obsažené v příslušných rozhodnutích konference smluvních stran, včetně těch, které byly odsouhlaseny před přijetím tohoto protokolu, se obdobně použijí i na ustanovení tohoto článku.

6. Smluvní strany patřící k vyspělým zemím mohou rovněž poskytnout finanční a jiné prostředky k uplatnění ustanovení tohoto protokolu prostřednictvím dvoustranných, regionálních a mnohostranných mechanismů, přičemž smluvní strany patřící k rozvojovým zemím a smluvní strany s transformující se ekonomikou je mohou využít.

Článek 26

Konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran tohoto protokolu

1. Konference smluvních stran slouží jako zasedání smluvních stran tohoto protokolu.

2. Smluvní strany Úmluvy, které nejsou smluvními stranami tohoto protokolu, se mohou účastnit jako pozorovatelé jednání v rámci kteréhokoli zasedání konference smluvních stran sloužícího jako zasedání smluvních stran tohoto protokolu. Slouží-li konference smluvních stran jako zasedání smluvních stran tohoto protokolu, jsou rozhodnutí schvalovaná na základě tohoto protokolu přijímána pouze jeho smluvními stranami.

3. Slouží-li konference smluvních stran jako zasedání smluvních stran tohoto protokolu, je každý člen byra konference smluvních stran zastupující stranu Úmluvy, která však v dané době není smluvní stranou tohoto protokolu, nahrazen členem, kterého ze svého středu zvolí smluvní strany protokolu.

4. Konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran tohoto protokolu pravidelně přezkoumává provádění tohoto protokolu a v rámci svého mandátu přijímá rozhodnutí nezbytná k prosazení toho, aby jeho provádění byla účinná. Vykonává funkce, které jsou jí tímto protokolem svěřeny, a dále:

- a) vydává doporučení ve všech otázkách nezbytných z hlediska provádění tohoto protokolu;
- b) zřizuje pomocné orgány, které pokládá za nezbytné pro provádění tohoto protokolu;
- c) vyhledává a popřípadě využívá služby, spolupráci a informace, které poskytují příslušné mezinárodní organizace a mezivládní a nevládní orgány;
- d) stanoví formu a lhůty pro předávání informací, které mají být v souladu s článkem 29 tohoto protokolu předloženy, posuzuje uvedené informace a zprávy předložené kterýmkoli pomocným orgánem;
- e) dle potřeby přezkoumává a přijímá změny tohoto protokolu a jeho přílohy, stejně jako dodatečné přílohy protokolu, které jsou pokládány za nezbytné pro jeho provádění, a
- f) vykonává další funkce, které mohou být pro provádění tohoto protokolu vyžadovány.

5. Jednací řád konference smluvních stran a finanční pravidla stanovená v Úmluvě se použijí přiměřeně i v rámci tohoto protokolu, není-li na základě konsensu vyjádřeného konferencí smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran tohoto protokolu rozhodnuto jinak.

6. První zasedání konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran tohoto protokolu svolává sekretariát tak, aby se konalo současně s prvním zasedáním konference smluvních stran naplánovaným po dni vstupu tohoto protokolu v platnost. Následná řádná zasedání konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran tohoto protokolu se konají současně s řádnými zasedáními konference smluvních stran Úmluvy, pokud konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran tohoto protokolu nerozhodne jinak.

7. Mimořádná zasedání konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran tohoto protokolu se konají v jiném termínu, pokud to konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran tohoto protokolu považuje za nezbytné, nebo na základě písemné žádosti kterékoli smluvní strany za předpokladu, že do šesti měsíců od chvíle, kdy sekretariát uvedenou žádost oznámí smluvním stranám, získá tato žádost podporu nejméně jedné třetiny smluvních stran.

8. Organizace spojených národů, její specializované agentury a Mezinárodní agentura pro atomovou energii a rovněž tak každý stát, jenž je členem uvedených organizací, nebo pozorovatelé v uvedených organizacích, kteří nejsou smluvní stranou Úmluvy, mohou být na zasedáních konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran tohoto protokolu zastoupeni jako pozorovatelé. Každému subjektu, státnímu či mezinárodnímu, vládnímu či nevládnímu, který je způsobilý ve věcech, jimiž se tento protokol zabývá, a který sdělil sekretariátu přání, že chce být na zasedání konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran tohoto protokolu zastoupen jako pozorovatel, může být povolen vstup, pokud nejméně jedna třetina smluvních stran nevyjádří námitku. Nestanoví-li tento článek jinak, podléhá povolení vstupu a účast pozorovatelů jednacímu řádu, na který odkazuje výše uvedený odstavec 5.

Článek 27

Pomocné orgány

1. Kterýkoli pomocný orgán zřízený Úmluvou nebo v jejím rámci může sloužit pro účely tohoto protokolu, a to i na základě rozhodnutí konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran tohoto protokolu. Každé takové rozhodnutí stanoví úkoly, které mají být provedeny.

2. Strany Úmluvy, které nejsou smluvními stranami tohoto protokolu, se mohou účastnit jednání kteréhokoli zasedání uvedených pomocných orgánů jako pozorovatelé. Slouží-li pomocný orgán Úmluvy jako pomocný orgán tohoto protokolu, jsou rozhodnutí na základě tohoto protokolu přijímána výhradně smluvními stranami protokolu.

3. Vykonává-li pomocný orgán Úmluvy své funkce se zřetelem na záležitosti týkající se tohoto protokolu, je každý člen předsednictva uvedeného pomocného orgánu, jenž představuje smluvní stranu Úmluvy, která ale v dané době není smluvní stranou protokolu, nahrazen členem, kterého ze svého středu smluvní strany protokolu zvolí.

Článek 28

Sekretariát

1. Sekretariát zřízený článkem 24 Úmluvy plní funkci sekretariátu tohoto protokolu.

2. Ustanovení čl. 24 odst. 1 Úmluvy o funkcích sekretariátu se přiměřeným způsobem použije i pro tento protokol.

3. Náklady na služby sekretariátu pro účely tohoto protokolu v rozsahu, v jakém se budou lišit od ostatních služeb, hradí smluvní strany protokolu. Konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran tohoto protokolu rozhodne na svém prvním zasedání o nezbytných rozpočtových opatřeních v tomto směru.

Článek 29

Monitorování plnění a podávání zpráv

Každá smluvní strana dohlíží na plnění svých závazků stanovených tímto protokolem a ve lhůtách a formátu, které stanoví konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran tohoto protokolu, podává konferenci smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran tohoto protokolu zprávy o opatřeních, která k provádění protokolu přijala.

Článek 30

Postupy a mechanismy na podporu dodržování tohoto protokolu

Konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran tohoto protokolu na svém prvním zasedání posoudí a schválí postupy spolupráce a institucionální mechanismy na podporu dodržování ustanovení tohoto protokolu a řešení případů nedodržování. Tyto postupy a mechanismy zahrnují vhodná ustanovení o poskytování poradenství nebo asistenci. Uvedené postupy a mechanismy jsou odděleny od postupů a mechanismů týkajících se urovnávání sporů podle článku 27 Úmluvy, aniž by tím byly tyto mechanismy a postupy dotčeny.

Článek 31**Hodnocení a přezkoumání**

Konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran tohoto protokolu provede po 4 letech po vstupu tohoto protokolu v platnost a poté velhútách určených konferencí smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran tohoto protokolu hodnocení účinnosti tohoto protokolu.

Článek 32**Podpis**

Tento protokol je otevřen k podpisu pro smluvní strany Úmluvy v sídle Organizace spojených národů v New Yorku ve dnech 2. února 2011 až 1. února 2012.

článek 33**Vstup v platnost**

1. Tento protokol vstupuje v platnost devadesátým dnem po dni uložení padesáté listiny o ratifikaci, přijetí, schválení nebo přistoupení států nebo organizací pro regionální hospodářskou integraci, které jsou smluvními stranami Úmluvy.
2. Pro každý stát nebo organizaci pro regionální hospodářskou integraci, která ratifikuje, přijme nebo schválí tento protokol nebo k němu přistoupí po uložení padesáté listiny podle výše uvedeného odstavce 1, vstoupí tento protokol v platnost devadesátým dnem po dni uložení listiny o ratifikaci, přijetí, schválení nebo přistoupení daného státu nebo organizace pro regionální hospodářskou integraci, případně ke dni, k němuž pro daný stát nebo organizaci pro regionální hospodářskou integraci vstupuje v platnost Úmluva, nastane-li toto datum později.
3. Pro účely výše uvedených odstavců 1 a 2 nebude jakákoli listina uložená organizací regionální ekonomické integrace počítána za dodatečnou k těm, které uloží členské státy takové organizace.

Článek 34**Výhrady**

K tomuto protokolu se nepovolují žádné výhrady.

Článek 35**Odstoupení**

1. Kdykoli po uplynutí dvou let ode dne vstupu tohoto protokolu v platnost pro smluvní stranu může tato smluvní strana od protokolu odstoupit na základě písemného oznámení depozitáři.
2. Jakékoli takové odstoupení nastane po uplynutí jednoho roku po datu obdržení písemného oznámení depozitářem nebo k takovému pozdějšímu datu, které může být uvedeno v oznámení o odstoupení.

Článek 36**Platná znění**

Tento protokol, sepsaný v jediném vyhotovení v jazyce anglickém, arabském, čínském, francouzském, ruském a španělském, přičemž všechna znění mají stejnou platnost, bude uložen u generálního tajemníka Organizace spojených národů.

NA DŮKAZ ČEHOŽ připojili níže podepsaní zplnomocnění zástupci k tomuto protokolu své podpisy, a to k uvedeným datům.

PŘIJATO v Nagoji dne dvacátého devátého října dva tisíce deset.

PŘÍLOHA

PENĚŽNÍ A NEPENĚŽNÍ PŘÍNOSY

1. Peněžní přínosy mohou zahrnovat zejména, ale nemají být omezeny na:

- a) poplatky za přístup / poplatek za odebraný či jinak získaný vzorek;
- b) platby předem;
- c) platby v průběhu využívání zdrojů;
- d) platby licenčních poplatků;
- e) licenční poplatky v případě uvedení na trh;
- f) zvláštní poplatky hrazené ve prospěch svěreneckých fondů podporujících ochranu a trvale udržitelné využívání biologické rozmanitosti;
- g) platy a preferenční podmínky na základě vzájemné dohody;
- h) financování výzkumu;
- i) společné podniky;
- j) společné vlastnictví příslušných práv duševního vlastnictví.

2. Nepeněžní přínosy mohou zahrnovat zejména, ale nemají být omezeny na:

- a) sdílení výsledků výzkumu a vývoje;
- b) spolupráci a účast ve vědeckém výzkumu a rozvojových programech, především v činnostech biotechnologického výzkumu, a je-li to možné ve smluvní straně poskytující genetické zdroje;
- c) účast na vývoji produktů;
- d) spolupráci a účast v oblasti vzdělávání a školení;
- e) umožnění přístupu do ex situ objektů genetických zdrojů a do databází;
- f) převod znalostí a technologií poskytovateli genetických zdrojů za spravedlivých a maximálně výhodných podmínek, včetně koncesí a preferenčních podmínek na základě vzájemné dohody, a to zejména znalostí a technologií, které využívají genetické zdroje, včetně biotechnologií, nebo které souvisejí s ochranou a trvale udržitelným využíváním biologické rozmanitosti;
- g) posílení kapacit pro převod technologií;
- h) vytváření institucionálních kapacit;
- i) lidské a materiální zdroje k posílení kapacit pro správu a prosazování předpisů upravujících přístup;
- j) školení týkající se genetických zdrojů za plné účasti zemí poskytujících genetické zdroje, a pokud je to možné, v těchto zemích;

- k) přístup k vědeckým informacím souvisejícím s ochranou a trvale udržitelným využíváním biologické rozmanitosti, včetně biologických inventarizací a taxonomických studií;
 - l) přínosy pro lokální ekonomiku;
 - m) výzkum zaměřený směrem k prioritním potřebám, jako je zdraví či potravinová bezpečnost, se zohledněním domácího využití genetických zdrojů ve smluvní straně, která genetické zdroje poskytuje;
 - n) institucionální a profesionální vztahy, které mohou vzniknout ze smlouvy o přístupu a sdílení přínosů a následných činností v rámci spolupráce;
 - o) přínosy v oblasti potravinové bezpečnosti a možností obživy;
 - p) společenské uznání;
 - q) společné vlastnictví příslušných práv duševního vlastnictví.
-

Vydává a tiskne: Tiskárna Ministerstva vnitra, p. o., Bartůňkova 4, pošt. schr. 10, 149 01 Praha 415, telefon: 272 927 011, fax: 974 887 395 – **Redakce:** Ministerstvo vnitra, nám. Hrdinů 1634/3, pošt. schr. 155/SB, 140 21 Praha 4, telefon: 974 817 289, fax: 974 816 871 – **Administrace:** písemné objednávky předplatného, změny adres a počtu odebíraných výtisků – MORAVIAPRESS s. r. o., U Póny 3061, 690 02 Břeclav, tel.: 516 205 175, e-mail: sbirky@moraviapress.cz. **Roční předplatné** se stanovuje za dodávku kompletního ročníku včetně rejstříku z předcházejícího roku a je od předplatitelů vybíráno formou záloh ve výši oznámené ve Sbírce mezinárodních smluv. Závěrečné vyúčtování se provádí po dodání kompletního ročníku na základě počtu skutečně vydaných částek (první záloha na rok 2016 činí 5 000,- Kč) – Vychází podle potřeby – **Distribuce:** MORAVIAPRESS s. r. o., U Póny 3061, 690 02 Břeclav, celoroční předplatné a objednávky jednotlivých částek (dobírky) – 516 205 175, objednávky – knihkupci – 516 205 175, e-mail – sbirky@moraviapress.cz, zelená linka – 800 100 314. **Internetová prodejna:** www.sbirkyzakonu.cz – **Drobný prodej – Brno:** Ing. Jiří Hrazdil, Vranovská 16, SEVT, a. s., Česká 14; **České Budějovice:** SEVT, a. s., Česká 3, tel.: 387 319 045; **Cheb:** EFREX, s. r. o., Karlova 31; **Chomutov:** DDD Knihkupectví – Antikvariát, Ruská 85; **Kadaň:** Knihařství – Příbíkova, J. Švermy 14; **Liberec:** Podještědské knihkupectví, Moskevská 28; **Olomouc:** Zdeněk Chumchal – Knihkupectví Tycho, Ostružnická 3; **Ostrava:** Nakladatelství Sagit a. s., Horní 457/1; **Otrokovice:** Ing. Kučeřík, Jungmannova 1165; **Pardubice:** ABONÓ s. r. o., Sportovců 1121, LEJHANEK, s. r. o., třída Míru 65; **Plzeň:** Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, nám. Českých bratří 8; **Praha 3:** Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, K Červenému dvoru 24; **Praha 4:** Tiskárna Ministerstva vnitra, Bartůňkova 4; **Praha 6:** PERIODIKA, Komornická 6; **Praha 9:** Abonentní tiskový servis-Ing. Urban, Jablonecká 362, po-pá 7-12 hod., tel.: 286 888 382, e-mail: tiskovy.servis@top-dodavatel.cz, DOVOZ TISKU SUWECO CZ, Klečákova 347; **Praha 10:** BMSS START, s. r. o., Vinohradská 190, MONITOR CZ, s. r. o., Třebohostická 5, tel.: 283 872 605; **Prerov:** Jana Honková-YAHO-i-centrum, Komenského 38; **Ústí nad Labem:** PNS Grosso s. r. o., Havířská 327, tel.: 475 259 032, fax: 475 259 029, KARTOON, s. r. o., Klášská 3392/37 – vazby sbírek tel. a fax: 475 501 773, e-mail: kartoon@kartoon.cz; **Zábřeh:** Mgr. Ivana Patková, Žižkova 45; **Žatec:** Jindřich Procházka, Bezděkov 89 – Vazby Sbírek, tel.: 415 712 904. **Distribuční podmínky předplatného:** jednotlivé částky jsou expedovány neprodleně po dodání z tiskárny. Objednávky nového předplatného jsou vyřizovány do 15 dnů a pravidelné dodávky jsou zahajovány od nejbližší částky po ověření úhrady předplatného nebo jeho zálohy. Částky vyšlé v době od zaevidování předplatného do jeho úhrady jsou doposílány jednorázově. Změny adres a počtu odebíraných výtisků jsou prováděny do 15 dnů. **Reklamacce:** informace na tel. čísle 516 205 175. V písemném styku vždy uvádějte IČO (právnícká osoba), rodné číslo (fyzická osoba). **Podávání novinových zásilek** povoleno Českou poštou, s. p., Odštěpný závod Jižní Morava Ředitelství v Brně č. j. P/2-4463/95 ze dne 8. 11. 1995.